

STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA
OTTY WICHTERLEHO

Školní preventivní strategie

období: 2019-2023

Hlavní funkce strategie

- stanovit základní rámec primární prevence rizikového chování u žáků na období 2019-2023
- stanovit hlavní cíle a priority rozvoje v politice primární prevence rizikového chování u žáků na období 2019-2023
- informovat laickou veřejnost o cílech a prioritách primární prevence rizikového chování žáků
- školní preventivní strategie vychází z národní Strategie prevence rizikového chování

Specifická primární prevence rizikového chování

- aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků

Formy rizikového chování

MŠMT definuje formy rizikového chování a doporučuje školám v rámci preventivních programů jejich eliminaci

- agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, domácí násilí, krizové situace spojené s násilím, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie, krádeže, loupeže, vydírání, vyhrožování
- záškoláctví
- závislostní chování, užívání různých typů návykových látek, netolismus, gambling, sebepoškozování
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů
- spektrum poruch příjmu potravy

Střední průmyslová škola Otty Wichterleho, příspěvková organizace

- negativní působení sekt
- sexuální rizikové chování
- nová náboženská hnutí

Zacílení a adekvátnost informací i forem působení

Realizované preventivní aktivity musí odpovídat cílové skupině a jejím věkovým, demografickým a sociokulturním charakteristikám a potřebám. U každého preventivního programu je třeba definovat, pro jakou cílovou skupinu je určen.

Způsob a metody preventivního působení

- včasný začátek preventivních aktivit - čím časnější je začátek působení programů primární prevence, tím efektivnějších výsledků je možno dosáhnout, formy působení musí být přizpůsobeny věku a možnostem žáků
- pozitivní orientace primární prevence - nabídka pozitivních alternativ a využívání pozitivních modelů vykazují větší efektivitu než používání negativních příkladů v preventivních aktivitách
- orientace na kvalitu postojů a změnu chování - každé primárně preventivní působení si klade za cíl mít pozitivní vliv na změnu postojů a chování daného jedince, součástí preventivních programů by proto mělo být získání relevantních sociálních dovedností a znalostí potřebných pro život.

Cíle strategie

Hlavním cílem je prostřednictvím efektivního systému primární prevence, fungujícího na základě komplexního působení všech na sebe vzájemně navazujících subjektů, snížit míru rizikového chování u žáků a minimalizovat jeho vznik.

Pilíře primární prevence a strategické cíle

1. Systém – stabilizovat metody a nástroje efektivní primární prevence
2. Koordinace – provázaná spolupráce všech subjektů v oblasti primární prevence
3. Vzdělávání – zvýšení znalostí a dovedností účastníků primární prevence a cílových skupin
4. **Monitoring** – poskytování kvalitních a efektivních programů primární prevence rizikového chování

Střední průmyslová škola Otty Wichterleho, příspěvková organizace

Všeobecná primární prevence je zaměřena na běžnou populaci žáků bez rozdělování na méně či více rizikové skupiny. Zohledňuje se pouze věkové složení, případně specifika daná např. sociálními nebo jinými faktory.

Patří sem programy pro větší počet osob (třída či menší sociální skupina). V praxi ve většině případů dostačuje na realizaci programu všeobecné primární prevence středoškolské vzdělání, základní lektorský výcvik, úplné vzdělání školního metodika prevence, realizují ho i lidé se specifickými dovednostmi – např. záchranáři, policisté, odborní lektoři, lékaři, ...

Cílem je např. zamezit nebo oddálit užívání návykových látek, či zamezení nebo oddálení výskytu dalších forem rizikového chování. Jedná se o tematické programy se zpracovanou metodikou.

Koordinace aktivit zaměřených na prevenci rizikového chování, jejíž cílem je uvádět ve vzájemný soulad aktivity jednotlivých participantů, předmětem jejího zájmu je široké spektrum na sebe navazujících a vzájemně se doplňujících vzdělávacích, kontrolních

a evaluačních opatření, uskutečňovaných na mezinárodní, národní, krajské a místní úrovni. Koordinace preventivních programů umožňuje systémově zavádět aktivity podporující protektivní a minimalizující rizikové faktory vznikající v průběhu života jedince.

Efektivita v primární prevenci

- komplexnost a kombinace mnohočetných strategií působících na určitou cílovou skupinu, preventivní programy je tedy nutné koncipovat komplexně jako souhrn více faktorů a jako koordinovanou spolupráci různých institucí
- dlouhodobá a kontinuální práce s dětmi a mládeží (soustavné budování důvěry, zapojení rodičů a pedagogů, systematicky plánovaná a evaluovaná práce)
- dobrá provázanost programů a jejich graduování z hlediska věku a rizikovosti cílové skupiny
- včasný začátek preventivních aktivit, ideálně již v předškolním věku
- práce v malých skupinách (max. 30 účastníků, kruhové uspořádání sezení, interakce, dialog)

Střední průmyslová škola Otty Wichterleho, příspěvková organizace

- aktivní účast cílové skupiny (prožitek, výtvarné a pohybové techniky, rozbor, nutná zpětná vazba, vždy aktivitu zpracovat, „vytěžit“) a využití „peer prvku“ (věkové blízkosti s dětmi), reakce na aktuální potřeby cílové populace (nutno sledovat nové trendy, být tzv. „in“, sledovat vývoj konkrétní skupiny, mít o ní informace)
- nabídka pozitivních alternativ k rizikovému chování (zdravý životní styl, posilování sebevědomí, odbourávání genderových stereotypů, rozvoj komunikace, nácvik řešení problémů, vedení k zodpovědnosti)
- využití „KAB“ modelu - orientace nikoliv pouze na úroveň informací, ale především na kvalitu postojů a změnu chování. Např. posílení schopnosti mladých lidí čelit tlaku k užívání návykových látek zvýšeným sebevědomím, nácvikem asertivity a schopností odmítat, zkvalitněním sociální komunikace a schopnosti obstát v kolektivu a řešit problémy sociálně přiměřeným způsobem
- jasný a strukturovaný program (předem daná metodika, požadavky na vzdělání a kompetence lektorů, časové ohraničení, vymezená témata a pravidla, shrnující závěr)
- důraz na kontext programu (respektování specifik dané lokality, spolupráce s rodiči, spolupráce institucí zapojených do programu prevence)
- denormalizace - primární prevence má přispívat k vytvoření takového sociálního klimatu, které není příznivé k šíření rizikového chování, „rizikové chování zde není normální“
- podpora protektivních faktorů ve společnosti, vytváření podpůrného a pečujícího prostředí.

Systém odborného pedagogicko-psychologického poradenství

- výchovný poradce a metodik prevence
- pedagogicko-psychologická poradna - PPP
- speciálně pedagogické centrum SPC - zřizována MŠMT při speciálních školách a slouží především potřebám zdravotně postižených dětí
- středisko výchovné péče - SVP - poskytují preventivně výchovnou péči dětem a mládeži, u nichž je dominantní porucha chování, nebyla však nařízena ústavní nebo ochranná výchova, střediska poskytují klientům pomoc zejména v případech, kdy se vyskytnou školní, rodinné či psychické problémy, zneužívání návykových látek,

Střední průmyslová škola Otty Wichterleho, příspěvková organizace

gamblerství, příp. projevy sociality, střediska zajišťují ambulantní pomoc, mohou poskytovat i péči internátní

- institut pedagogicko-psychologického poradenství - IPPP - je přímo řízená organizace MŠMT, slouží jako metodicko výzkumná základna pedagogicko-psychologického poradenství
- OSPOD
- PČR

Diagnostika v práci výchovného poradce a metodika prevence

- konzultace s pedagogickými pracovníky, žáky, zákonnými zástupci - pohovory, pozorování.

Monitorovací systém problémových projevů chování na škole

- sledování chování žáků, které je možné zaznamenat v průběhu vyučování a pobytu dítěte ve škole - práce je založena na přímém pozorování
 - a) vyčleňování a nepřijetí do kolektivu spolužáků
 - b) úzkostné projevy
 - c) projevy poruch chování
 - d) závislosti
 - e) šikana
 - f) neprospěch - dyslexie, dysgrafie, dyskalkulie
 - g) záškoláctví
 - h) nevhodné chování vůči spolužákům
 - i) nevhodné chování vůči vyučujícím

Program poradenských služeb ve škole

Ve škole jsou zajišťovány poradenské služby v rozsahu odpovídajícím počtu a vzdělávacím potřebám žáků školy zaměřené zejména na:

- a)** poskytování podpurných opatření pro žáky se SVP 3
- b)** sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpurných opatření
- c)** prevenci školní neúspěšnosti
- d)** podporu vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami
- e)** vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Střední průmyslová škola Otty Wichterleho, příspěvková organizace

- f) na průběžnou a dlouhodobou péči o žáky s výchovnými či vzdělávacími obtížemi a vytváření příznivého sociálního klimatu pro přijímání kulturních a jiných odlišností ve škole a školském zařízení
- g) včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů
- h) předcházení všem formám rizikového chování včetně různých forem šikany a diskriminace
- i) průběžné vyhodnocování účinnosti preventivních programů uskutečňovaných školou
- j) podpora školních žakovských aktivit (školní časopis, školní soutěže, sportovní turnaje, Den Země apod., SOČ, SOD, atd.)
- k) metodickou podporu učitelům při použití psychologických a speciálně pedagogických postupů vzdělávací činnosti školy
- l) spolupráci a komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci m) spolupráci školy při poskytování poradenských služeb se školskými poradenskými zařízeními (pedagogicko - psychologické poradny, speciálně pedagogická centra, střediska výchovné péče)

Spolupráce s krajským metodikem prevence a metodikem prevence v pedagogicko-psychologické poradně (PPP)

Školní metodik prevence (dále ŠMP) je pracovník školy nebo školského zařízení.

Standardní činnosti školního metodika prevence jsou vymezeny ve vyhlášce č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Mezi standardní činnosti ŠMP patří metodické, koordinační, informační a poradenské činnosti. Mezi jeho činnosti patří zejména:

- **koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy** - koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších forem rizikového chování

Střední průmyslová škola Otty Wichterleho, příspěvková organizace

- **metodické vedení pedagogických pracovníků školy v oblasti primární prevence rizikového chování** - (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy, nastavení vhodné podpory směřující k odstranění rizikového chování apod.)
- **koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků**, zejména třídních učitelů v oblasti primární prevence rizikového chování
- **koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy**, které mají v kompetenci problematiku primární prevenci rizikového chování
- **vedení písemných záznamů** umožňujících doložit rozsah a obsah jeho činností, navržených a realizovaných opatření

Vypracovaly:

Mgr. Zuzana Kovářová

Mgr. Marcela Frýbová

Ing. Jitka Vaňková

Střední průmyslová škola Otty Wichterleho, příspěvková organizace

IČ: 06 668 356, sídlo ředitelství: Hostovského 910, 549 31 Hronov
e-mail: spsow@spsow.cz | web: www.spsow.cz | tel: 491 485 048